

POSTION PAPER ZZP van Zelfstandigen Bouw

Inleiding

De afgelopen 15 jaar is de Nederlandse arbeidsmarkt fundamenteel gewijzigd. De internationalisering van de economie, de opkomst van internet en de emancipatie van de westerse maatschappij heeft geleid tot forse verschuivingen in de relatie tussen degenen die hun arbeid aanbieden en degenen die op zoek zijn naar arbeidskrachten. De werkgever-werknemersrelatie op basis van vaste dienstverbanden is aan een forse terugtocht bezig.

Tijdens de voorspoedige economische situatie in de jaren 2000 - 2008 heeft een explosieve groei plaatsgevonden van het aantal zzp'ers. Velen grepen de kans om hun ambitie naar vrijheid, vakmanschap en ondernemerschap in daden om te zetten. Vanaf 2010 ligt de oorzaak van het starten van een eigen bedrijf meer gelegen in de wens in het eigen levensonderhoud te voorzien bij gebrek aan mogelijkheden een dienstverband te kunnen verkrijgen. Desondanks kan worden geconstateerd dat bijna niemand zijn zzp-schap wilt verruilen voor het werknemerschap.

Een deel van de zzp'ers beschikt over te weinig ondernemersvaardigheden/ondernemerszin om een stevige positie op te bouwen. Daarin speelt de economische situatie uiteraard een grote rol. Zij zijn afhankelijk van een beperkt aantal zakelijke opdrachtgevers en de acquisitievervaardigheden van velen zijn beperkt. Gelukkig is een groot deel van de zzp'ers in de bouw goed in staat om zelf opdrachten te verwerven en invulling te geven aan de ambitie naar vrijheid, vakmanschap en ondernemerschap.

De economische verwachting voor de komende jaren voorspelt een verdere groei van het aantal zelfstandig ondernemers gecombineerd met een sterkere positie voor deze groep t.o.v. hun opdrachtgevers.

Oorzaak en gevolg

Voor de ontwikkeling van toekomstig beleid is het niet alleen van belang te kijken naar de gevolgen van de opkomst van het zelfstandig ondernemerschap maar met name naar de oorzaken die aan deze opkomst ten grondslag ligt. Ook de waardering van betrokkenen zelf bij hun zzp-schap zijn van groot belang bij het te vormen beleid.

De verder toenemende internationalisering, de groeiende positie van internet op de economie en de forse behoefte onder jongeren naar vrijheid en ondernemerschap zal zowel aan de vraag- als de aanbodkant leiden tot een verdere groei van het aantal zzp'ers. Een economische groei zal dit proces verder versnellen. De inzet van gecombineerd met de innovatieve/creatieve insteek van veel zzp'ers heeft een positief effect op de economische groei. De flexibele inzetbaarheid van zzp'ers in combinatie met hun vaak specialistische kennis heeft voor inlenende bedrijven een positief effect op de economische positie van deze bedrijven.

Kosten sociale zekerheid

In economisch slechte tijden zou een substantieel deel van de zzp'ers een beslag leggen op de kosten van het sociale zekerheidsstelsel als zij niet de stap naar het zzp-schap hadden gemaakt maar nog als werknemer opereerden.

Weliswaar dragen zzp'ers geen premies af voor de werknemersverzekeringen, maar zij kunnen er ook geen beroep op doen. Uitgaande dat een deel van de zzp'ers door bedrijven gebruikt worden als flexibele personeelsschil kan worden gesteld dat hun beslag op deze

werknemersverzekeringen groter zou zijn dan hun afdracht hieraan als zij hieraan wel zouden deelnemen.

Arbeidsmarkt

Nederland kent van oudsher een starre arbeidsmarkt met de daarbij behorende negatieve effecten op de economische groei. De toenemende internationale concurrentie is de oorzaak van een groeiende behoefte bij bedrijven naar flexibele contracten, ook op personeelsgebied. Het ontslagrecht gecombineerd met de groeiende financiële verplichtingen voor bedrijven bij arbeidsongeschiktheid heeft bedrijven er toe gezet steeds vaker zzp'ers in te schakelen. Inmiddels kan gesteld worden dat Nederland een flexibele arbeidsmarkt heeft door de vele flexibele (arbeids)contracten. In dit kader dient niet onopgemerkt te blijven de grote kloof in rechten tussen de werknemers met een vast dienstverband en degenen die op een andere wijze via arbeid in hun levensonderhoud voorzien.

Overheidsfinanciën

Er bestaan misvattingen over de gevolgen van het groeiend aantal zzp'ers op de overheidsfinanciën. Zo wordt nogal ongefundeerd gesteld dat zzp'ers minder belasting betalen dan werknemers. Los van het feit dat appels met peren worden vergeleken – zzp'ers zijn geen werknemers maar ondernemers; zzp'ers betalen meer belasting dan bedrijven (20 – 25% vpb) – is de vergelijking een stuk ingewikkelder.

Werknemers dragen vaak forse premies af voor hun pensioen en – via hun werkgever – voor werknemersverzekeringen, O&O-fondsen en bedrijfstak eigen regelingen. Deze premies verlagen nogal fors het belastbaar inkomen waarover inkomstenbelasting is verschuldigd. De premies die door de werkgever worden afgedragen (werkgeversdeel pensioen, WIA, WW etc.) leiden tot een vermindering van zijn winst en dus tot een vermindering van de af te dragen vennootschapsbelasting. Rekening houdend hiermee betalen werknemers – direct of indirect - veel minder belasting dan op het eerste gezicht lijkt.

Daarnaast dragen zzp'ers over hun declarabele uren/inkomsten btw af. Dit leidt tot een verzwaring van hun belastingdruk.

Los van de stelling dat zzp'ers **niet** minder belasting betalen dan werknemers blijft de vraag staan of de doelen die ten grondslag liggen aan de fiscale faciliteiten voor zzp'ers wel optimaal worden bediend. Zelfstandigen Bouw is de opvatting toegedaan dat de overheid een verantwoordelijkheid heeft in het stimuleren van zzp'ers in het nemen van maatregelen tegen risico's als arbeidsongeschiktheid en tijdelijk zonder werk zitten. Daarnaast dient de overheid een inkomen tijdens de oude dag te stimuleren naast het stimuleren van een leven lang leren. Het in aanmerking komen voor de zelfstandigenaftrek en mkb-winstvrijstelling is niet afhankelijk van de maatregelen die zzp'ers op deze terreinen hebben genomen. Wij bepleiten een directe relatie tussen het in aanmerking komen voor een deel van deze fiscaliteiten en het treffen van voorzieningen op deze terreinen.

Het treffen van deze voorzieningen zal een beroep op collectieve overheidsfinanciën ook doen verminderen.

Een dergelijke voorwaarde zal naar onze inschatting ook een positief effect hebben op het tegengaan van schijnconstructies.